

EEN EN ANDER OVER HET MAKEN VAN PENTEEKENINGEN NAAR DE NATUUR; EN WAT DAARAAN ANNEX IS.

(Vervolg van blz. 258 en slot).

DOOR overvloed van werk is het vervolg van dit artikel lang in de pen gebleven; 't is haasten dus nu, om het nog in dezen jaargang te beëindigen.

Bij het gebruik van film hebben we nog al lang stilgestaan. We zagen dat dit hulpmiddel bij het maken van pentteekeningen onschatbare diensten kan bewijzen, vooral bij demonstratieve illustraties. Dat men van een film ook kan gebruik maken als hulpmiddel voor artistieke doeleinden moge ten slotte fig. 14, een winterlandschap uit de nabijheid van Hilversum, bewijzen. De film diende hier, om het wit van de sneeuw beter te laten spreken, zonder dat deze materiaaluitdrukking veel tijd in beslag behoefde te nemen.

Eigenaardig is het, dat geen der lezers van *D.L.N.* de heer Heimans op blz. 346 uitgezonderd, geprobeerd hebben van een film gebruik te maken bij hun illustraties. Enfin, wat niet was, kan komen.

Waar het voorkomt, dat bloemen moeten worden geteekend door beginnelin-

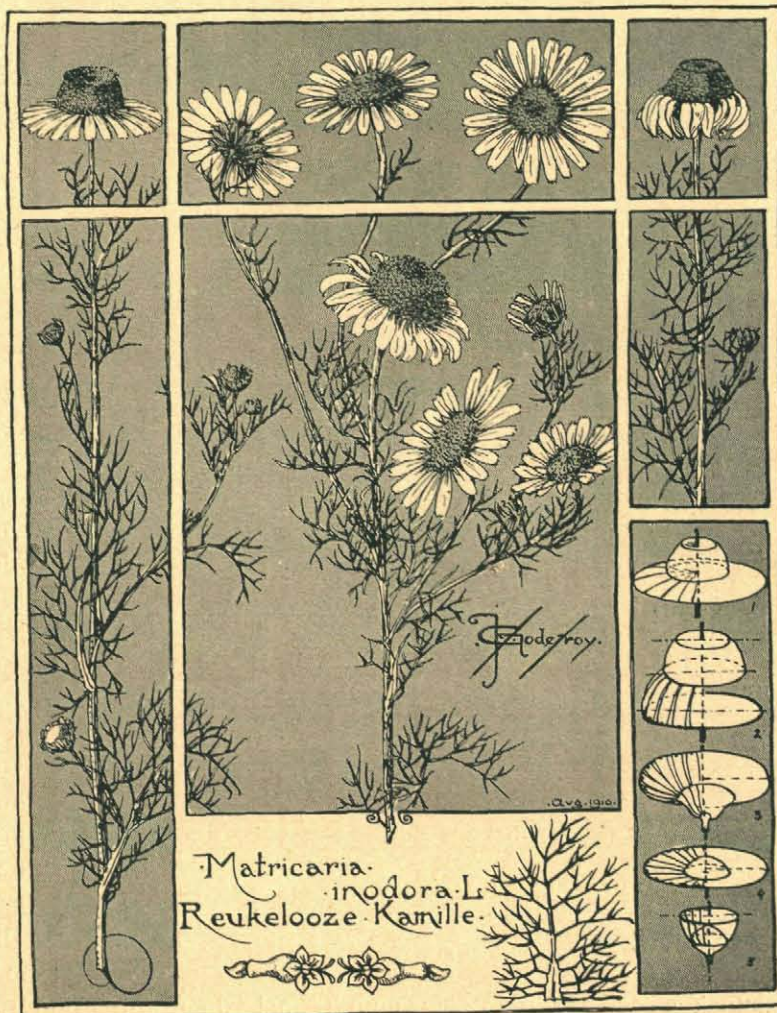

Fig. 15.

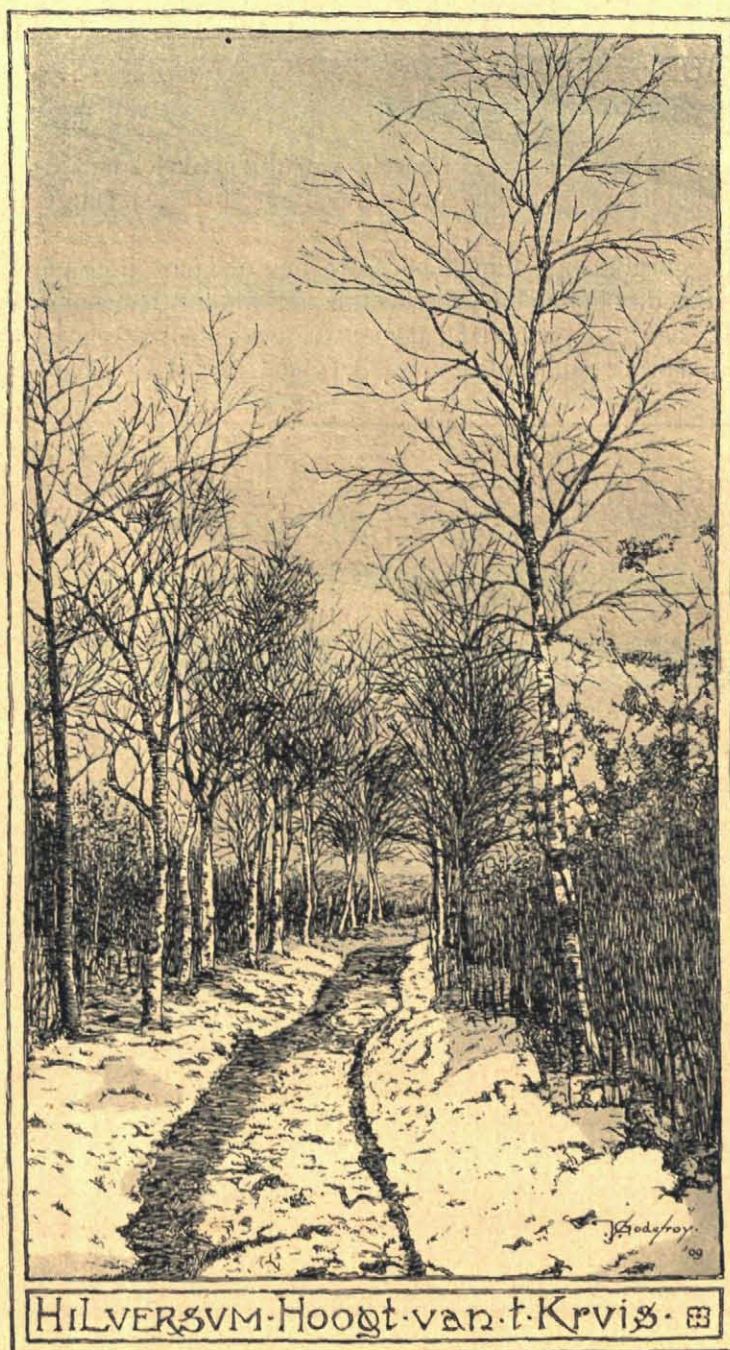

Fig. 13.

mistekend lijken, dan gewoonlijk met debutanten-illustraties het geval is.

gen, kan het geen kwaad, even fig. 15 te bespreken. Deze illustratie laat een Kamille zien in verschillende stadia van ontwikkeling en tevens de groeiwijze. Afgezien van den opzet van de geheele teekening, die misschien wat anders dan anders is, bezien men voornamelijk fig. 1 tot en met 5 rechts onderaan van de geheele teekening. Deze figuurtjes geven de elementaire vormen weer van composieten in 't algemeen.

1 is een volwassen bloem, even van boven gezien, 3 dezelfde, een weinig van den onderkant beschouwd. 2 stelt de constructie als 't ware voor van een uitgebloeide bloem en 5 een knop, die in fig. 4 al iets gevorderd is, maar nog niet zoo ver is gekomen als fig. 1.

Een dergelijke eenvoudige constructieve opzet kan enorm veel moeite en teleurstelling besparen; in ieder geval bereikt men er dit mee, dat de bloemen minder scheef en

Overigens spreken fig. 1 tot en met 5 voor zich zelf.

Nog iets. 't Meerendeel van de illustraties in *De Levende Natuur* bewijst dat natuurliefhebbers nog lang niet altijd begrip van vorm hebben. Lijnen, die relief of schaduw moeten aanduiden, worden maar al te dikwijls neergeschreven met totale negatie van richting, die bij bepaalde vormen behoort. De middenste tekening van fig. 16 geeft een cyclamenbloem, die willekeurig is gearceerd, dus volgens het zelfde principie, of liever evenzoozeer zonder principie, als de onderste cylinder. Van de 3 afgebeelde cylindertjes is het bovenste gearceerd, zooals 't moet, dus de schaduwlijnen zijn met de kromming, den vorm, meeloopend aangebracht. Ook de arceering van het middenste cylindertje is goed.

Bij de beide bovenste bloemen is nu gearceerd volgens de methode „met den vorm meewerken”, en ontegenzeggelijk is nu hier, evenals bij de

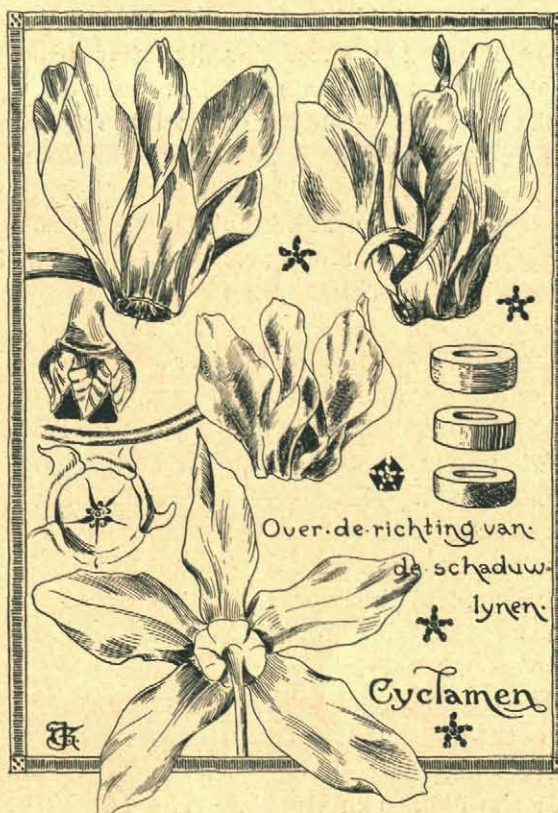

Fig. 16.

Fig. 17.

onderste bloem beter de schroefachtige winding te constateeren, dan bij de middelste. Na een weinig oefening, waarbij men zich goed rekenschap geeft van den vorm, is nog wel iets te bereiken. Zorg steeds, dat de richting van de lijnen de beweging van het blad aanduiden. Ten slotte: het opzetten, beginnen van een tekening.

Indien een schilder een bosch wil gaan schilderen, begint hij niet met één boom kant en klaar te maken en daarna een tweede, enzovoort. Evenmin begint een portretschilder van boven af, met de haren. Integendeel,

direct wordt naar partijen gezocht. In fig. 17 heb ik getracht met behulp van twee

schetsjes u duidelijk te maken, wat ik bedoel. Niet beginnen met de bloempjes boven, en zoo successievelijk naar beneden werken, maar eerst met dunne potloodlijnen de plaats bepalen, waar de verschillende bloemen ten opzichte van elkaar komen te staan; dit met behulp van veelhoeken, waarin dan de bloemen afzonderlijk, eerst schetsmatig worden aangeteekend. Ten laatste kan dan de voltooiing van ieder bloempje afzonderlijk geschieden. Inktlijnen, die foutief zijn behooren *niet* met inktgummi te worden uitgewischt, daar gummi het carton over een te groot oppervlak aantast. Een fijn penseel met dek wit is voldoende, om alle ongerechtigheden te doen verdwijnen. Desnoods kan ook een radeermesje dienst doen. Draag er echter zorg voor dat, indien op dezelfde plaats waar de uitgewischte lijn stond, weer een andere lijn moet komen, deze plaats met de rug van den duimnagel wordt glad gewreven.

En nu hebben we gezegd, wat ieder, die penteekeningen voor *De Levende Natuur* maakt behoort te weten, en wat enkele illustrators van ons blad wel wisten ook. Maar voor de beginners was 't vooral noodig, eerstens om hun veel teleurstelling te besparen, tweedens om het gehalte van de illustraties wat te verbeteren. Enkele goede illustraties, steeds van dezelfde medewerkers uitgezonderd, kenmerkt zich het meerendeel der prentjes door groote onbeholpenheid en gebrek aan techniek. Met liefde voor de natuur alleen is 'n fraaie afbeelding nog niet gemaakt. En 't blijft jammer dat vele, overigens prettig geschreven en heldere artikelen, zoo dikwijls zijn *ontsied* door de teekeningen.

J. GODEFROY.

EEN PAAR VROEGE VLINDERBLOEMEN.

OT de mooiste en bekendste vlinderbloemen behooren wel de meeste soorten van het geslacht *Lathyrus*, maar vroeg in het jaar bloeien ze niet. Eigenlijke lentebloemen zijn er heel weinig bij deze familie.

De Goudenregen is al mee een van de vroegste en die komt toch in den regel pas half Mei onze parken opvroolijken. Toch zijn er een paar soorten, die nu half April al in bloei staan.

